

STATENS ARKIV

Riksarkivet och Landsarkiven

Riksarkivets erfarenheter med insamling av minoritetsarkiv

Katalin Gere

Trondheim 2009-09-04

Bakgrund

- **Enskilda (privata) arkiv kompletterar den offentliga sektorns arkivmaterial.**
- **Fältet är svårare att överblicka.**
- **När och på vilka områden behövs aktiva insamlingsinsatser?**
- **1980-talet – forskningens intresse ökar för invandrarfrågor.**
- **Offentligt arkivmaterial fanns – invandrarnas egna ”röster” saknades**

Projektet Invandrarnas kulturarv 1995 - 2000

- **Målsättning:** Genom kartläggning/inventering av arkiv, information, rådgivning och insamling sörja för att invandrarnas och minoriteternas arkiv bevaras och blir en del av det nationella kulturutbudet.
- **Finansiering:** Extern genom Stiftelsen framtidens kultur
- **Projektledare:** Katalin Gere, Avdelningen för enskilda arkiv
- **Generella förutsättningar:** små kunskaper om området – ”nyskapande projekt”

Att skapa kontakt/nätverk

- ABM- institutioner, högskolor, universitet – tidigare insamlingar, aktuell forskningsprojekt?
- Invandrarorganisationer – skriftlig information om projektet, *enkätundersökning* (om bevarade handlingar, behov av rådgivning/utbildning, intresse för deponering hos arkivinstitution).
- Invandrarpress, radio – artiklar, annonser, intervjuer etc.

Att skapa förtroende - personliga besök

Tre kategorier – integrationens tre faser?

- Äldre grupper: politiska flyktingar från Östeuropa och finska invandrare – medvetenhet, samarbetsvilja, intresse för deponering av arkiv
- Arbetskraftsinvandrare – varierande medvetenhet, oftast misstro mot utomstående, ovilja mot samarbete och deponering
- Relativt nya föreningar, ofta politiska – misstro, ointresse

Strategi för framtiden – satsa på information och utbildning

- Konferens för invandrarorganisationer.
- Informationsfolder "Rädda ditt föreningsarkiv"
(www.statensarkiv.se >Verksamheter>Rådgivning>Genvägar)
- Särskilda inbjudningar till Arkivens dag.
- Erbjudanden/inbjudan till kurs i arkivhantering för organisationer/föreningar
- Personliga kontakter – rådgivande besök.

Många intressanta samlingar – en del kunde förvärvas

- Exempel på organisationsarkiv: Lettiska centralrådet, Ungerska Riksförbundet, Finska zigenarföreningen i Stockholm, tidskriften Invandrare & minoriteter, Ukrainska riksförbundet, Slovenska riksförbundet, Internationella Kvinnoförbundet, Föreningen Livstycket
- Exempel på personarkiv: Rosa och Katharina Taikons arkiv, David Swartz arkiv och Sofia Langers arkiv

Forskningsintressant på olika sätt

Ur arkiven kan utläsas:

- **Organisationsarkiven** – medlemskårens sammansättning, föreningens karaktär, dess roll som politisk organisation eller/och stödjande samt folkbildande kraft ; relationen till hemlandet och till svensk invandrapolitik .
- **Personarkiven** – nedslag i ett visst historiskt skede som Rosa och Katarina Taikons arkiv, eller en hel epok, ett stycke europeisk 1900-tals historia som Sofia Langers arkiv.

Att ta vara på insamlat material och uppbyggd kompetens

- Ordnings- och förteckningsarbete
- Levandegöra arkiven: föredrag och artiklar (facktidskrifter och invandrarpress)
- Stimulera och ge råd till nya "invandrarprojekt" lokalt.
- Hålla nätverket levande.

Projektet integrerat i verksamheten

- Riksarkivet kontaktas av invandrarorganisationer angående depositionsmöjligheter, rådgivning och utbildning i arkivhantering.
- Löpande arbete och särskilda projekt med ”nationella minoriteter”.
- Föränderlig verklighet – ny kampanj om tio år?

